

«La gestió forestal és clau: ens dona una oportunitat davant dels grans incendis»

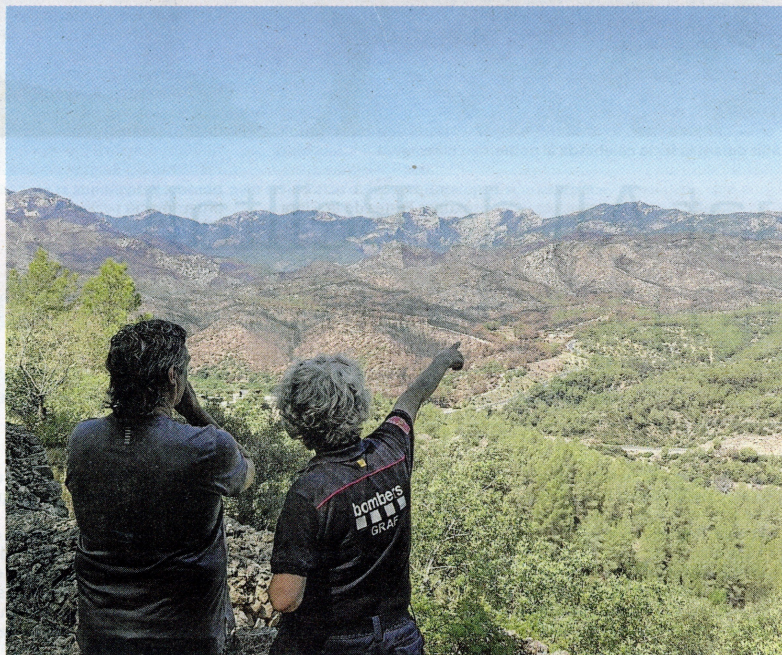
Bombers i Departament d'Agricultura defineixen zones estratègiques, com ara el Coll de Som entre Benifallet i Tivenys, on es neteja el bosc per habilitar espais on poder atacar un foc

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
BENIFALLET

Les condicions climàtiques i els canvis socials, amb un progressiu abandonament dels conreus per donar pas a zones boscoses sense ordenació, ha obert una nova era pel que fa als incendis forestals, cada vegada més virulents i de major risc per a les zones habitades i per tant, per a les persones. Un exemple clar el vam veure en l'incendi de Paüls del mes de juliol, en què les flames van arribar a les portes de poblacions com Xerta o Aldover i van deixar diversos dies incomunicat i confinat el poble de Paüls. L'any 1993 es va cremar la mateixa zona, llavors totalment cultivada, i les flames es van poder aturar a l'altura del canal Xerta-Sénia.

Però les conseqüències del recent incendi dels Ports, que va calcinar més de 3.300 hectàrees al Baix Ebre, haguessin pogut ser molt pitjors sense diferents elements de prevenció que s'han dut a terme a la zona en els darrers anys, tant pel que fa a gestió de la massa forestal com a l'adequació de la xarxa de camins i punts d'aigua. Així ho corroboren Marta Miralles, sotsinspectora del Cos de Bombers de la Unitat GRAF i responsable de gestió forestal a les Terres de l'Ebre, i Eusebi Casanova, enginyer forestal i tècnic de la secció de Boscos i Recursos Forestals de la Generalitat a l'Ebre. L'existència de punts d'aigua al llarg per exemple del terme de Paüls, «va permetre que els mitjans poguessin reposar aigua amb rapidesa i això ens va ser de molta ajuda», explica Miralles al *Diari*.

L'incendi va preocupar especialment per la seva disposició, en una zona a cavall entre el massís dels Ports, la serra de Pandols i Cavalls, i la de Cardó, ja a l'altra riba del riu Ebre. De fet, el foc va arribar a saltar el

Eusebi Casanova i Marta Miralles observen la zona cremada de Paüls des del Coll de Som. FOTO: JOAN REVILLAS

riu en diversos punts i els Bombers van fer tot allò al seu abast per impedir que les flames avancesin cap a Cardó, un escenari que hauria estat dramàtic. «Hauríem tingut dos incendis diferents i molt importants», explica Miralles.

Des dels Bombers i el Departament d'Agricultura tenen detectats diferents punts sobre el territori o zones estratègiques, on la gestió del terreny és clau per tal de poder contenir les flames en cas d'un gran incendi. Així, en els darrers anys, s'ha dut a terme diverses actuacions tant a la zona del Coll de Som, entre Benifallet i Tivenys, com al terme de Paüls, entre d'altres. Al

Una de les àrees estratègiques que s'ha netejat i on s'han tret les branques baixes dels pins. FOTO: JOAN REVILLAS

L'apunt Pla de prevenció als Ports

● El Departament d'Agricultura i els Bombers de la Generalitat es coordinen per tal d'analitzar el terreny i concretar les mesures de gestió necessàries. En aquest àmbit, serà bàsic en Pla de Prevenció d'Incendis dels Ports, pendent des de fa dècades. Finalment abastarà tot el massís del Port, no només l'àmbit del Parc Natural, i se n'encarregarà Agricultura, qui ja està duent a terme els estudis preliminars i preveu redactar-lo durant l'any que ve.

Coll de Som s'ha executat l'obertura d'àrees estratègiques (AE) i el seu manteniment, en punts estratègics de gestió (PEG), al llarg d'una superfície de 77,96 hectàrees.

Els treballs han consistit en la neteja de terrenys forestals, eliminant matolls secs i traient les branques baixes dels arbres per separar les capçades del terra. D'aquesta manera, l'avenç d'un incendi no és tant ràpid i es dona una oportunitat als bombers

Els punts d'aigua i els camins adequats els darrers anys han ajudat molt en l'incendi de Paüls

de tenir espais on atacar-lo.

Pel que fa al terme de Paüls, s'han adequat tres punts de reserva d'aigua i s'ha obert el vial estratègic de la Mola de la Pala-Coma del Retoro, d'1,73 km, entre d'altres. Tot plegat, feines executades per les Associacions de Defensa Forestal (ADF), els ajuntaments, la Diputació o la Generalitat. «Es tracta d'un model que requereix molta planificació i la coordinació de molts actors», admet Casanova.

Entre altres actuacions, els Bombers també duen a terme cremes controlades en zones estratègiques, com ara la d'Entre Barrancs a Gandesa. Però la millor forma de mantenir el terreny forestal a ratlla seria poder comptar amb ramats i pastors per netejar de forma natural el sotabosc, i també amb una pagesia ben viva que mantingués els camps cultivats. El paper del sector primari és, per tant, fonamental, i s'hauria de tenir en compte i incentivar. I és que en el context actual, amb incendis cada vegada més devastadors, «el manteniment del medi rural s'ha convertit ja en una qüestió de seguretat pública», admet Miralles.